Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng	Hàng tuần
Một năm.	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 60	9 $ 00
Các tỉnh và Cao-công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng.	0.50	0.60	0.550	0.550	0.600	0.75

Les abonnements partant du 1er et du 16 du chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par contrimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái tư-cách ông nghị ta

Được ít lúc khắp trong toàn hạt Bắc-kỳ ta đâu đâu cũng xôn-xao nhộn nhịp về chuyện bầu-cử nghị-viện, các ông nghị mới, ô tô chạy cùng đường, thiệp mời gởi cùng chỗ, các ông đi bỏ phiếu bầu. nơi này đám tiệc, nơi kia chầu bát, người ta đã gọi là « cái mùa ông nghị » thì ta bàn về cái tư-cách nghị viện, còn có cái vấn-đề gì thiết thời hơn nữa. Cái tiếng « nghị viện » vốn xuất sản ở các nước văn-minh tiến tiến trước, vì những nước dân-quyền phát đạt, quốc-dân đã được hưởng cái quyền tham dự chính-trị, nên mới đặt ra có cái chế-độ bầu cử nghị-viện. Ta có cái tiếng « nghị-viện » cũng là tự qui chính-phủ bảo-hộ đem cái chế-độ ấy truyền bá cho ta vậy. Ta bàn đến cái tư-cách nghị-viện thì bất phương ta hãy xét qua cái tư-cách của các ông nghị các nước ấy thế nào đã. Nghị viện ở các nước ấy nghiễm nhiên là một cơ-quan lập pháp, phàm những vấn đề quan-trọng về việc chính trị trong nước đều do các ông nghị phải trù hoạch thì thổ cho được thật có ích cho nước, có lợi cho dân, phải quyết định pháp án, phải phê chuẩn số thu chi. phải giám-đốc chính phủ về các công việc hành chính; cho nên cái tư cách các ông nghị phải là những người tài cao học rộng, có kiến thức lắm, có lịch duyệt nhiều, có cái chính-kiến phi thường, có cái chính sách khôn khéo, thắc có thể gây nên những sự nghiệp lợi dân phúc quốc mà không đến nỗi phụ lòng kỳ thác của quốc-dân. Cái tư cách các ông nghị ta thì quyết là không mong được thế mà cũng chưa cần phải thế. Cái địa-vị của các ông nghị ta đã có đâu được long trọng như các ông nghị người ta, cái chức quyền của các ông nghị ta cũng đã có đâu được to tát như các ông nghị người ta. Nghị-viện của ta mới là một thứ nghị viện sơ-hình; cái khiếu chính-trị của người mình còn bỡ-ỡ quá, đã mong đâu có được cái nghị-viện cụ-thể như người; nghị-viện của ta bây giờ là nghị viện tư-vấn, các ông nghị chỉ là những người dân đại-biểu để chực chính-phủ tư-vấn về những vấn đề chính-trị trong một kỳ-hạn cho biết cái chân tình thực ý của nhân dân; chính-phủ có tư-vấn cái vấn-đề gì thì phải xem xét kỹ-lưỡng cái điều, sở nguyện của nhân dân mà bẩm-bạch cho hết lời, bàn bạc cho vỡ lẽ; nhân dân có điều gì lợi bệnh muốn yêu cầu với chính-phủ thì phải thay lời trần-thỉnh cho Chính-phủ hay ; ấy cái địa-vị và cái chức-quyền của các ông nghị ta là như thế đấy. Muốn cho được được cái địa vị ấy mà làm trọn cái chức-quyền ấy, thì cái tư cách các ông nghị ta tuy không với cầu được như các ông nghị ở các nước, không phải có cái chính-kiến gì trác-tuyệt, cái chính-sách gì nhiệm màu, nhưng cũng không phải cứ ù ù cạc cạc, dạ dạ vâng vâng. có miệng như câm, có tai như điếc mà được. không phải cứ tử sắt đấy, hèo bao nặng mà được, không phải cứ luồn lọt tài, bôn xu khéo mà được; những người như thế không phải là người xứng đáng cái tư-cách ông nghị đâu; dù là « ông nghị An-nam » thì cái tư cách cũng phải là có lòng ái-quốc, có bụng công tâm, có tư tưởng cao, có học thức khá, thông-đạt được công việc chính-trị của nhà nước, am hiểu được tình thế lợi hại của dân-gian, đối với những vấn-đề chính-phủ tư vấn, bàn được ra lẽ, nói được ra lời, không đến nỗi ấp úng từ mờ, ngoài mấy chuyện cầu cạnh thì lan thác nào thế ngà, nào mế-đay, nào phẩm nọ hàm ia, không mở miệng được một câu gì nữa, không đến nỗi cái công văn phải nhờ người dịch, cái *rập-bù* phải mượn người làm, chỉ thuỳnh-thoảng vận cái máy *dit-cua* mà đọc chữ nọ xọ chữ kia để ngươi nghe phát mửa, không đến nỗi ngồi làm bụt mọc cho kín ghế chốn nghị-trường, cứ chiều lệ ngày tính ba đồng là hết việc. Cái tư-cách các ông nghị ta hãy cầu được như thế cũng đã là xứng đáng rồi. Nương cầu được như thế mà cũng đã dễ có người đâu. Ta còn nhớ trong một tờ báo Tàu có một bài luận về cái tệ bàu cử nghị viện ở nước Tàu, đại-khái nói : « Quốc-dân ta cái tư-tưởng chính-trị còn bạc-nhược quá, chưa biết giữ gìn cái quyền bầu-cử ; cái phiếu bầu-cử phần nhiều chỉ là một vật giao-dịch để mua đi bán lại bằng một bữa rượu, một tiệc hát năm mười đồng bạc mà thôi, thành ra nghị-viện ở các nước văn-minh là một cái cơ quan chính trị rất hay rất tốt, mà ở những nước dân-trí chưa phổ cập chẳng qua là một chỗ xu danh của những phường hùng của, là một nơi lúng đoạn của những lái buôn giả ; trong vụ bầu cử, những cái xú kịch bỉ-ổi ti-tô thật là vạn trạng thiên hình, đáng ghét mà đáng chán ; những người có học thức tư-tưởng không nhiều đem cái thân trong sạch giãn vào cái tranh-tráo uế-trọc kia, nên đành hãy phải xếp cái hoài bão vị quốc vị dân mà tạm để mình ra cục-ngoại ; gọi mỹ danh là nghị-viện mà kỳ thực là cái chợ họp một đám người lợi lục vô sỉ. nguy xuẩn vô-trí ; nếu dân-trí trong nước cứ còn hắc-ám, quốc dân còn không hiểu cái nghĩa-vụ bầu cử như bây giờ mà thì nghị viện chưa sao có được những tay nghị-viện xứng đáng mà mong việc chính trị trong nước có hiệu-quả tốt được ! » Than ôi! dân trí của ta chắc cũng không khai thông hơn được người Tàu ; cái tệ bàu cử, tưởng ở nước mình cũng chẳng khác gì ở nước Tàu ; coi giọng người Tàu đó thì ta chớ có tư-cách xứng đáng như trên kia đã nói, thật cũng không phải là việc dễ vậy. T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 13 Avril 1923

Pháp với Bỉ

M. Theunis và M. Jaspar đã đến hội nghị với quan Poincaré

Việc nước Anh

Hạ nghị-viện quyết nghị giao cho hội-đồng điều tra xem xét việc đình tật binh.

Nước Anh với việc trù binh

Quan thủ-tướng Bonar Law bàn về việc trù binh trong hạt sở g Ruhr có nói không nên làm nặng trở cái chính sách của nước Pháp. Ông lại có nói : Ấy chỉ có người Đức làm nặng trở cuộc thương mại của nước Anh trong hạt sông Ruhr, chứ người Pháp không có điều gì nên trách.

Tàu đắm

Tin Mexico — Một chiếc tàu đi đến Cayovisso bị đắm. Được gần mọc Belize và 21 người bệnh khách bị hại

Paris ngày 14 Avril 1923

Pháp với Bỉ

Các quan thượng Pháp Bỉ đã ấn định cái phần của bài nước trong các sở chi tiêu về việc trù binh. Các ngài có nhắc lại lời của bài Chính-phủ công bố rằng nước Đức có thực hành các điều khoản thì bài nước mới rút quân ở hạt sông Rhar về, chớ không bằng lý tới nước Đức cam đoan nữa huyện.

Cái vấn-đề Đông-âu

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông âu đến ngày 23 Avril này sẽ khai nghị tại Lausanne.

Thống-chế hai nước

Quan thống-soái Foch được chính-phủ nước Ba lan tặng chức thống-chế của nước ấy.

TỐ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 Avril 1923

Hội đồng các quan thượng thư

M. de Las eyrie thượng-thư bộ Tài-chính đã trình bày với các quan thượng-thư rằng các tuần ngoái-ngạch và các thuế độc quyền thu nhập trong ba tháng đầu năm nay so với năm ngoái tăng được bốn trăm bảy triệu hai trăm sáu mươi chín quan

Bordeaux ngày 15 Avril 1923

Cuộc hội nghị Pháp Bỉ

Sau khi các quan thượng-thư Pháp Bỉ hội-nghị với nhau các ngài có công-bố rằng nay mai sẽ có lệnh cho các viên tổng ủy-viên và đại-tướng Degoutte về việc kiểm soát các sổ sách và về sự dùng các sở tiền phạt và số tiền tịch-biên. Còn như tiền về các hàng hoa tịch biên, thì sau này chi vào khoản phí tổn trù binh, còn dư được bao nhiêu, thì sẽ nộp cho hội-đồng Bồi-thường. Còn như về việc trù binh thì các quan có nói : lại rằng nước Đức thực-hành các điều khoản, thì Đông-minh mới rút quân ra, cứ như không khi nào Đông-minh có tin ở những lời lẽ nào huyễn của nước Đức.

Lúc cuộc hội-nghị giải tán, M. Theunis có nói : Cuộc hội nghị của chúng tôi cũng tựa như một hội-đồng bàn về việc quân-trị bật sông Rhar vậy.

Báo Le Temps có nói rằng nay mai quan Poincaré sẽ đi Bruxelles.

Việc trong hạt trù binh

Bị-tin vẫn yên ổn, song vẫn có kẻ nổi nghịch. Trong đêm ngày 12 ra ngày 13 Avril, đương điện-thoại và điện-báo từ Wiesbaden đến Herne có nhiều cuộc bị hủy hoại.

Trên đường bộ xa ở Enskirden có thấy một quả nổ. Các quan binh xin bắt các viên chức các làng giao đấy.

Hội-đồng tài-chính nước Đức định đến thứ hai này thì sẽ bàn về số chi tiêu của bộ Ngoại-vụ.

Anh với Bỉ

Có tin rằng cuối tháng Avril thì thái-tử nước Anh sẽ đến thăm Bỉ-hoàng.

Việc Đông-âu

Báo *Le Temps* nói rằng nước Hoa-kỳ rể cử M. Child Grew và thủy-quân đại tướng Bris ol đến dự cuộc hội-nghị Lausanne.

Tin Trung-hoa

Ngày 9 Avril 1923

Trụ ngoại Công-sứ

Các trụ-ngoại Công-sứ ở 12 nước vì không được lương trong 10 tháng nay hiện đã toàn thể từ chức. Các nghị giao cho tài- hính-bộ trù khoản cấp-phát. Tài-chính bộ phúc đáp về khoản

Lữ-Đại vấn đề

Thị-dân hợp-nhau đu bành, cố xin chính-phủ thu hồi Lữ-Đại. Các học đường phóng giả một ngày

Tòa Nội-các Trương-thiệu-Tăng

Tòa Nội-các Trương-thiệu-Tăng đang vận-động rất kích-liệt để đả tiêu cái án không tín nhiệm.

Tôn-trung-sơn đại-biểu

Dương-Độ phát-biểu đàm-luận tự nhận là đại-biểu của Tôn-trung-Sơn.

Võ-lực thống nhất

Ngô-bội-Phu định chiếm lấy binh công-xưởng ở ba xứ Hán-dương, Cảng-huyện và Đức-châu, để thực-hành cái chính sách dùng võ-lực thống nhất Trung-quốc

Tái chính quẫn phạp

Trương-thị-Ụ-lăng khuyến tài-chính-bộ hãy phát tiền kinh-phí trong hai tháng cho các trụ-ngoại Công-sứ. Lưu-ân-Nguyên trả lời là tài-chính-bộ không đủ tiền. Trương tức giận và chảy nước mắt khóc.

Ngoại giao tổng trưởng

Tế-nhiên-Nguyên điện về Bắc kinh xin cho Ôn-thế Lâm làm Ngoại-giao tổng trưởng.

Tin Vương-chính-Đình

Vương-chính-Đình sắp nhận chức Trung-Nga giao-thiệp đối biện.

Tin Trương-thiệu Tăng

Trương-thiệu-Tăng định cử Trương-anh-Hoa làm ngoại-giao tổng trưởng.

Tin Tôn-trung-Sơn

Lê-quyên-Hằng phái Vương-sủng Huê Trương-thiệu Tăng phái Dương-thiện-Kỳ sang Quảng-đông để đón Tôn-trung-Sơn về Bắc kinh. Bọn Vương-sủng Huê trước hết hãy sang Thượng-hải yết-kiến 4 viên đại-biểu của Tôn-trung-Sơn là Hồ-hán-Dân, Uông-tinh-Vệ, Tôn-bồng-Y và Tô-Khiêm.

Một cái công-dụng của vô-tuyến-điện

Người điạc dùng máy vô-tuyến cũng có thể nghe được

Tự tháng Février mới rồi, ở nước Anh có tin rằng một ông cụ 77 tuổi, điếc đã 40 năm, mà nhờ về vô-tuyến điện lại nghe thấy được.

Sau lại có tin rằng một đứa trẻ 13 tuổi điếc từ thuở mới đẻ mà dùng vô-tuyến điện cũng nghe được tiếng người và âm-nhạc.

Một nhà bác-sĩ lại đem máy thí-nghiệm cho hai đứa điếc từ thuở mới đẻ ra và một đứa tuổi bị đau màng óc mà thành điếc từ khi lên sáu tuổi. Trong ba đứa đem đến thí nghiệm, thì hai đứa nghe rõ tiếng người, còn một đứa thì không nghe được rõ. Bác-sĩ Yearsley nói rằng việc thí-nghiệm ấy có bí-yeng lắm. Người điếc không có thể chữa khỏi, nhưng nhờ có vô-tuyến-điện thì cũng có thể nghe được.

Bà nghị-viên thứ nhất ở nước Hoa-kỳ

Bà bà nước Hoa-kỳ trong khoảng mấy năm nay vận động về đường chính-trị càng ngày càng kịch liệt, kết-quả đã yên-nẫu được quyền ứng-cử nghị-viên bất đầu từ ny bầu cử cấm ngoài đây. Người trúng cử trong nữ-giới là bà Felton. Thế là nước Hoa-kỳ từ nay về sau không những có nghị viên đàn ông mà có cả nghị-viên đàn bà. Bà nữ-nghị-viên thứ nhất ở nước Hoa-kỳ tức là bà Felton vậy. Bà nghị-viên này người ở châu Ú-e-orgie, lúc trúng cử làm nghị-viên đã tám mươi sáu tuổi, có thịnh danh về chính-trị-học đã non năm mươi năm nay vụ nào được trúng cử ra làm nghị-viên, cái tri-thức càng cái kinh-nghiệm của bà có thể nói là một nhà đại biểu quốc-dân mười phần xứng đáng cả mười vậy.

Lần này là lần thứ nhất trong quốc-hội nước Hoa-kỳ mới có một người đàn bà xuất ngoại, thật là một cái vinh dự lớn cho nữ-giới nước Hoa-kỳ. Chính bà Felton khi đã được trúng cử có nói một câu rằng : « Tôi chắc cái tin này vượt qua các đại-dương, truyền qua các cơ biển, thiên-hạ nghe biết rằng nước Hoa-kỳ ta đã có một người đàn bà trúng cử làm nghị-viên rồi, khiến ai nấy cũng đều cho là một sự kinh-kỳ tăng động vậy.

Than ôi! đàn bà nước người ta cũng còn cái tư-cách tham dự chính-trị, huống chi là đàn ông. Nghị-viên đàn bà người ta còn là một nhà chính-trị có tiếng, huống chi là nghị-viên đàn ông. Quốc-dân ta coi đó. Các ông nghị ta coi đó.

Tự do diễn đàn

Nên phòng cái dịch cờ bạc

(Tiếp theo)

Lợ có kẻ mượn tiếng chơi xuân bày mưu lừa lọc; chúng giao-kết toán là những hạng qui-khách vương-tôn, ngày xuân yến khách trên một cái nhà lầu cao tường kín cửa, sau khi ẩm chè đã cạn, cuộc rượu đã tàn, bấy giờ chúng mới giở ra cờ bạc ; chúng để rập nhau chung lưng từ trước quân mỗi quân chết, một đồng một cốt, thế những con bạc bằng các lối máy ngài kia ! thật là một thứ mồi dành bẫy ba con đó ! Bé con đi sa chân vào chỗ cuộc vui hàng tháng, trận nọ nối sau đêm, khó lòng mà rõ mối chỉ mành cho xong ! Xé cái thuật của chúng lại rất lý-kỳ quái quỉ-lắm : mấy hôm trước chúng giả làm thua, để cho khách được hàng trăm hàng ngàn... đến ai muốn ăn non thảo về, ngất vì then cái cần dông khó lòng mà rất cách cao bay ! Huống chi cũng được cái gan, mưu thâm càng thấy hơ đồng càng mê ! Cứng nghe khách đã được hàng trăm hàng nghìn rồi, bấy giờ chúng mới gỡ lại. Nào những nhà thông lưng đâu ? nào những quân mồi chài đâu ? chỉ trong con mắt chân tay làm đầu hiệu riêng của chúng là đủ ! làm thế nào vét sạch sẽ hết được tiền vốn của khách mới nghe ! Thế đã thỏa lòng đỏ.. Này ! giấy tín chỉ đây ! Khách vay thì vay ? Ai chẳng muốn vay mà đánh gỡ.. chớ ai biết đâu chỗ mà ăn sỗ.. càng đánh càng thua ! tối vay đây nợ ! Đó là những cách cờ bạc lừa lọc vậy.

Trong ba tháng xuân xã-hội sinh-ca trại xã-thần, làng nào làng nấy, vào đám mở hội Nếu trong làng vào đám lệ thì cuộc cờ bạc cũng theo lệ gọi là... Các ngài viên-sấu, hương-lão, kỳ-mục, lý-dịch, trong làng tụ-họp, xẻo xẻn lắm nhau ! Nếu làng nào đại-hội đã có giấy xin phép vào đám bao nhiêu ngày, thì tết cứ giấy xin phép mở « tổ-tôm-điếm » bấy nhiêu ngày ! Cuộc « tổ-tôm-điếm » này mới là cuộc cờ bạc rất kịch-liệt ! Một vàn « thường », có vài cục bạc... thật là bốc lột nhau đến nỗi đứng sẵn khuynh-gia ! Ôi ! cờ bạc trong bội, có những chỉ « tổ-tôm-điếm » mà thôi đâu, nào chỗ thì thò-lò quay, nào chỗ thì sóc-đĩa lật... Những cách bày làm bao lớn đồng tiền huyết hãn thật hại lắm thay ! Cũng vì hội bỏ cờ cấm ngoài đây Người trúng cử trong nữ-giới là bà Felton. Thế là nước Hoa-kỳ từ nay về sau không những có nghị viên đàn ông mà có cả nghị-viên đàn bà. Bà nữ-nghị-viên thứ nhất ở nước Hoa-kỳ tức là bà Felton vậy. Bà nghị-viên này người ở châu Ú-e-orgie, lúc trúng cử làm nghị-viên đã tám mươi sáu tuổi, có thịnh danh về chính-trị-học đã non năm mươi năm nay vụ nào được trúng cử ra làm nghị-viên, cái tri-thức càng cái kinh-nghiệm của bà có thể nói là một nhà đại biểu quốc-dân mười phần xứng đáng cả mười vậy.

Lần này là lần thứ nhất trong quốc-hội nước Hoa-kỳ mới có một người đàn bà xuất ngoại, thật là một cái vinh dự lớn cho nữ-giới nước Hoa-kỳ. Chính bà Felton khi đã được trúng cử có nói một câu rằng : « Tôi chắc cái tin này vượt qua các đại-dương, truyền qua các cơ biển, thiên-hạ nghe biết rằng nước Hoa-kỳ ta đã có một người đàn bà trúng cử làm nghị-viên rồi, khiến ai nấy cũng đều cho là một sự kinh-kỳ tăng động vậy.

Than ôi! đàn bà nước người ta cũng còn cái tư-cách tham dự chính-trị, huống chi là đàn ông. Nghị-viên đàn bà người ta còn là một nhà chính-trị có tiếng, huống chi là nghị-viên đàn ông. Quốc-dân ta coi đó. Các ông nghị ta coi đó.

Tự do diễn đàn

Nên phòng cái dịch cờ bạc

(Tiếp theo)

Lợ có kẻ mượn tiếng chơi xuân bày mưu lừa lọc; chúng giao-kết toán là những hạng qui-khách vương-tôn, ngày xuân yến khách trên một cái nhà lầu cao tường kín cửa, sau khi ẩm chè đã cạn, cuộc rượu đã tàn, bấy giờ chúng mới giở ra cờ bạc ; chúng để rập nhau chung lưng từ trước quân mỗi quân chết, một đồng một cốt, thế những con bạc bằng các lối máy ngài kia ! thật là một thứ mồi dành bẫy ba con đó ! Bé con đi sa chân vào chỗ cuộc vui hàng tháng, trận nọ nối sau đêm, khó lòng mà rõ mối chỉ mành cho xong ! Xé cái thuật của chúng lại rất lý-kỳ quái quỉ-lắm : mấy hôm trước chúng giả làm thua, để cho khách được hàng trăm hàng ngàn... đến ai muốn ăn non thảo về, ngất vì then cái cần dông khó lòng mà rất cách cao bay ! Huống chi cũng được cái gan, mưu thâm càng thấy hơ đồng càng mê ! Cứng nghe khách đã được hàng trăm hàng nghìn rồi, bấy giờ chúng mới gỡ lại. Nào những nhà thông lưng đâu ? nào những quân mồi chài đâu ? chỉ trong con mắt chân tay làm đầu hiệu riêng của chúng là đủ ! làm thế nào vét sạch sẽ hết được tiền vốn của khách mới nghe ! Thế đã thỏa lòng đỏ.. Này ! giấy tín chỉ đây ! Khách vay thì vay ? Ai chẳng muốn vay mà đánh gỡ.. chớ ai biết đâu chỗ mà ăn sỗ.. càng đánh càng thua ! tối vay đây nợ ! Đó là những cách cờ bạc lừa lọc vậy.

Trong ba tháng xuân xã-hội sinh-ca trại xã-thần, làng nào làng nấy, vào đám mở hội Nếu trong làng vào đám lệ thì cuộc cờ bạc cũng theo lệ gọi là... Các ngài viên-sấu, hương-lão, kỳ-mục, lý-dịch, trong làng tụ-họp, xẻo xẻn lắm nhau ! Nếu làng nào đại-hội đã có giấy xin phép vào đám bao nhiêu ngày, thì tết cứ giấy xin phép mở « tổ-tôm-điếm » bấy nhiêu ngày ! Cuộc « tổ-tôm-điếm » này mới là cuộc cờ bạc rất kịch-liệt ! Một vàn « thường », có vài cục bạc... thật là bốc lột nhau đến nỗi đứng sẵn khuynh-gia ! Ôi ! cờ bạc trong bội, có những chỉ « tổ-tôm-điếm » mà thôi đâu, nào chỗ thì thò-lò quay, nào chỗ thì sóc-đĩa lật... Những cách bày làm bao lớn đồng tiền huyết hãn thật hại lắm thay ! Cũng vì hội bỏ cờ cấm ngoài đây Người trúng cử trong nữ-giới là bà Felton. Thế là nước Hoa-kỳ từ nay về sau không những có nghị viên đàn ông mà có cả nghị-viên đàn bà. Bà nữ-nghị-viên thứ nhất ở nước Hoa-kỳ tức là bà Felton vậy. Bà nghị-viên này người ở châu Ú-e-orgie, lúc trúng cử làm nghị-viên đã tám mươi sáu tuổi, có thịnh danh về chính-trị-học đã non năm mươi năm nay vụ nào được trúng cử ra làm nghị-viên, cái tri-thức càng cái kinh-nghiệm của bà có thể nói là một nhà đại biểu quốc-dân mười phần xứng đáng cả mười vậy.

Lần này là lần thứ nhất trong quốc-hội nước Hoa-kỳ mới có một người đàn bà xuất ngoại, thật là một cái vinh dự lớn cho nữ-giới nước Hoa-kỳ. Chính bà Felton khi đã được trúng cử có nói một câu rằng : « Tôi chắc cái tin này vượt qua các đại-dương, truyền qua các cơ biển, thiên-hạ nghe biết rằng nước Hoa-kỳ ta đã có một người đàn bà trúng cử làm nghị-viên rồi, khiến ai nấy cũng đều cho là một sự kinh-kỳ tăng động vậy.

Than ôi! đàn bà nước người ta cũng còn cái tư-cách tham dự chính-trị, huống chi là đàn ông. Nghị-viên đàn bà người ta còn là một nhà chính-trị có tiếng, huống chi là nghị-viên đàn ông. Quốc-dân ta coi đó. Các ông nghị ta coi đó.

Mười ba tuổi đầu đã nổi tiếng cao cờ

Mới rồi tại một nhà xác ở Paris, có một cậu bé 13 tuổi đầu có với hai mươi người lớn. Cậu bé ấy tên gọi là Arisnde Grommzer. Trong hai mươi người lớn đánh cờ ấy toàn là người danh giá cả. Lúc cậu bé mới vào, thì ai nấy mỉm cười, có ý coi thường coi khinh, nhưng đến lúc cậu ta đi một vài nước cờ rất chững chạc, thì ai nấy lỗ ý kính phục về cậu. Cậu ta đi hết ban cờ nọ đến bàn cờ kia, trông qua mỗi bàn một tí lại đi một nước cờ, độ một phút rưỡi thì đi hết 20 bàn cờ, không từng chước bàn nào mà quá 20 giây đồng hồ. Được độ bốn giờ thì 18 người lớn bị thua, còn bốn người kia hòa. Chỉ có một người là được thôi, nhưng cũng chật vật lắm. Ấy thế mới biết bận sinh khó ấy thật.

Bài ký chơi chùa Trầm

(Tiếp theo)

rằng phải về nghỉ trong bụng rằng : « Trừ đạo *Lão* nhiều điều huyền vi, còn đạo *Thiền-chúa*, đạo *Phật*, đạo *Không Mạnh* v. v đạo nào cũng dạy

Bắc khi sư cụ sắp hóa thì về làng *Bối-khê*. Trước khi thác, ngài dặn người nhà để lại ba ngày rồi mới quan ra xem, nếu có thơm thì hãy

Bàu cử nghị-viên tư-vấn. — Việc bàu cử nghị-viên tư-vấn ở Bắc-kỳ ngày hôm qua thì nay mới được tin ở những hạt sau này :

Việc tuần dương hạm Pháp đậu tại Vịnh Hạ long. — Trong một số báo trước, bản báo có đăng tin rằng hai chiếc tuần dương hạm

vẳng gởi thuyền tên Thị-Năm coi hộ, đến lúc trở về thì thị lấy cớ hỏm ăn cắp 20 đồng, nhẫn vàng cùng quần áo rồi bỏ về nhà anh ruột. Hỏi thì tên Thị-

(Tiếp theo)

Bên cạnh chùa về bên tay trái có một cái nhà gạch nhỏ, bốn bên không có tường. Ở giữa để một cái bàn-độc và bốn cái ghế. Chúng tôi ngồi nghỉ và ngắm cảnh. Đứng trên cao trông xuống thấy làng mạc nho nhỏ ở đằng xa xa, bụi tre bụi cây um-tùm, cánh ruộng man mác, đường đi lối lại trắng xóa. Trông vào tường nhìn vào núi, thấy những bài thơ, chỗ thời giăm ba câu bằng chữ Việt, nơi thời mộ vài bài bằng chữ Hán. Ở đây cũng như ở *Long-tiên động* ta thấy danh hiệu cùng những bài đề vịnh của khách viễn-phương đến du-ngoạn cao-hứng đề giăm ba chữ gọi là ghi nhớ ngay trăm cảnh không những người ở các tỉnh ngoài Bắc-kỳ, mà cả người Trung-Nam lưỡng-kỳ nữa.

Tôi có hỏi người ở đấy rằng *Vô-vi-tự* làm nên từ bao giờ. Họ trả lời rằng: Các cụ cũng không biết lập từ đời nào.

Nghỉ ngơi độ một khắc đồng hồ, chúng tôi xuống núi, lên xe đi vào «*Quảng-nghiêm-tự*.» (Thường người ta gọi là chùa *Trăm gian*). Từ đây trở vào đường hẹp, mấp mô, càng thêm khó đi.

Đến chân núi *Trúc-sơn*, thấy giăm ba hàng quán bán nước cùng là thực-phẩm. Bước chân lên núi, thấy những cây thông cao chót vót; lũ trẻ nhặt lá thông kết thành chổi nhỏ để bán. Tôi trèo lên gác chuông xem. Cách gác chuông một cái sân rộng đến *Quảng nghiêm-tự*. Trèo lên vài mươi bậc đá, đến một cái sân nhỏ, từ đấy bước lên một cái thềm cao thì đến cửa chùa; dưới hiên có hai cái bàn và ghế để cho khách thập-phương ngồi nghỉ. Chùa *Quảng-nghiêm* ở trên núi *Trúc-sơn* phía đằng trước trông ra cánh đồng rộng bao la. Trong chùa rộng dãi phong-quang. Thấy các giá các vãi đương khấn vái. Hai bên tam bảo thoạt trông thấy hai pho tượng Hộ-pháp. Về phía tay trái có nhiều pho tượng nhỏ cao độ một thước ta. Hai bên hành-lang có nhiều pho tượng sơn son thếp vàng. Lại có có những bức tranh sơn vẽ vào bảng gỗ đó là *Thập điện*. Đứng xem những bức tranh ấy một hồi lâu, sực nhớ ngày tháng giêng cùng bà Đỗ đi thăm chùa Láng Bạn tôi nhân trông thấy ngục-hình Diêm-la mà nói rằng: «Phật-giáo sở dĩ có những cảnh gớm ghê nay là để khuyến thiện. Nhờ đó mà bảo-tồn được luân-thường đạo-lý. Đàn bà con trẻ cùng là phần nhiều người trong nước có được theo học đạo Khổng-Mạnh đâu mà biết được lý-thuyết sâu xa. Mọi hai khi vãn cảnh chùa lễ Phật, chông thấy hình-phạt ở dưới âm-phủ phanh thây móc ruột, vạc dầu bàn trông thiên đường địa-ngục người còn chút lương-tâm tự nổi cải ác vi-thiện. Người già nhờ đấy làm những bài học giảng giải cho kẻ trẻ nghe để tu-thân tích-đức, bỏ tính ăn thừa nói thiếu, dối trẻ lừa già, gian ngoan ngạnh trở. Trước kia, trong những cảnh đều có những bộ-[illegible] giảng thập điện cũng là có ý răn đời sửa đời nhân tâm thế đạo. Bọn phụ nữ, người già kẻ trẻ theo nhau đi nghe đó cũng là một ý duy-trì nền luân-lý...» Tôi gật đầu làm điều thiện, bỏ điều ác. Con người có tấm lòng chân chính, ăn ngay ở thẳng là khuông còn có điều chi sám-hối. Nhưng, than ôi! biết bao giờ cho bắt được kẻ lừa lọc giả dối điên ngoa tàn bạo!! Nếu ở đời, người người đem lòng từ-bi bác ái đối đãi cùng nhau, sao còn có những chuyện điên đảo bạo hoại cương-thường...»

Từ hai dãy hành-lang đi vào, ở bận chùa có một cái trống to, bề ngang trống đo được ngót một thước tây, và một cái khánh đồng to. Cách đấy có bàn thờ chư-vị, nhà tổ. Đi quá vào trong là phòng các sư-ni và nhà khách. Thấy các giá các vãi đương thụ trai. Có mấy người đương in dấu phát cho khách để lễ.

Chúng tôi xem mọi nơi xong lại lên tam bảo gặp sư bà mời ngồi uống nước. Nhân gặp một người có ở sự tích «*Quảng-nghiêm-tự*». Người ấy nói rằng: «Chùa làm từ đời nhà Trần.» Nếu thật như lời người ấy nói, chùa *Trúc-sơn* có đã hơn bảy trăm năm nay. Trải bao phen tang-thương sao dời vật đổi, mà chùa vẫn còn uy-nghi lộng lẫy trơ trơ trên quả núi *Trúc sơn* này, chùa cùng với non sông bất diệt! Đời đời kế tiếp phụng-sự tô-điểm cảnh chùa càng thêm đẹp. Tôi lại hỏi một người vào bậc lão thành. Thuật giả nói như thế vầy: «Thuở xưa ở làng Bối-khê, có một người nhà thanh bạch, nhưng chú là một nhà nông-như. Người ấy (1) có lòng tín ngưỡng, nên đến chùa *Trúc sơn* tu-hành. Tu hành đắc đạo có phép biến hóa được. Khi đã đắc đạo mới khởi công làm *Quảng-nghiêm-tự*. Khi thợ nề thợ mộc đến làm, sư cụ thổi một nồi cơm con (tục truyền là tiền-oa phạn bách công). Các hiệp thợ trông thấy nồi cơm nhỏ ấy nghĩ thầm rằng: «Nồi cơm nhỏ tí ti kia đến một người ăn không đủ no huống chi hàng trăm con người ăn sao cho đủ được?» Họ lẻ đồng-thanh nói với sư cụ không thể đủ ăn được. Sư cụ bảo bắc nồi ra dỡ cơm ra nong. Một người nọ bưng nồi cơm ở bếp ra khuông nồi. Trẻ mới kỳ mà lạ! Dỡ đầy rong ấy đến nong khác, nồi vẫn đầy cơm. Khi đương dỡ cơm, thợ nói với sư cụ chưa có đồ ăn. Sư cụ bảo cứ dỡ cơm ra, để sư cụ sang làng *Bối-khê* lấy đồ ăn. — Đường dài vài mươi nghìn thước đi sao cho kịp bữa?! Sư cụ bèn mang vò và đi lấy đồ ăn. Bước bảy bước (2) đến làng *Bối khê*, sư cụ vào nhà chú xin tương và cà để cho thợ ăn. Chú bảo ra sân mà lấy. Không ngờ có mấy chum tương, mấy vại cà thu cả vào vò cùng túi. Khi trở về đến chùa, thợ vừa ngồi vào mâm. Từ đấy, thấy sư cụ tu-hành đắc đạo, nhân nhân đều kính-phục. Chùa làm xong, thợ mời sư cụ xem công việc có chỗ nào nên sửa đổi lại không. Sư cụ hóa phép đi lên trên mái chùa chỗ nào làm không được cẩn-thận thời sụt xuống, sư cụ bắt chữa lại.

(1) Làng *Bối khê* có đất phát ngoại, nên phải đi tu ở chùa *Trúc sơn*, chứ không tu ở chùa *Bối khê*. Ở làng Bối-khê, có một ông cũng phải xuất ngoại rồi mới học thành đạt đỗ trạng.

(2) Từ *Trúc sơn* đến *Bối khê*, ngài bước có 7 bước, mỗi bước có một cái vết chân và phiến đá, và ở cạnh phiến đá có một cái giếng ở ngay cửa chùa *Bối khê* có một cái vết chân và một cái giếng.

Quá ra xem, nếu có thơm thì bày tạc tượng thờ, nhược bằng không thì đem xác đi chôn. Đúng ba ngày, người nhà mở quan ra xem, quả nhiên có mùi thơm ngào ngạt. Người làng *Trúc sơn* và làng *Bối khê* bèn lấy xác mà luyện đắp thành pho-tượng. Từ đấy trở đi, người ta gọi là đức thánh *Bối*, hai làng cùng phụng-sự. Ngài để lại ở làng *Bối-khê* một quyển kinh khắc vào đồng gọi là kinh «*Khảo-long-dương*». Làng *Trúc sơn* có ý tranh dành quyển kinh ấy với làng *Bối-khê*. Đức thánh *Bối* đạp đồng truyền cho dân làng không nên tranh dành như vậy, ngài ủng hộ cho làm ăn thịnh vượng. Từ đấy hai làng giao-hiếu. Năm nào cũng vậy, mồng bốn tháng giêng ở chùa *Trúc sơn* mở hội chùa, thì dân làng *Bối khê* đến tế-lễ; mười hai tháng giêng chùa *Bối khê* mở hội chùa, thì dân làng *Trúc-sơn* đến tế lễ. Mỗi khi có đại hạn, dân hai làng trai-niêm ba ngày lấy quyển kinh «*Khảo-long-dương*» ở chùa *Bối khê* (1) ra tụng niệm, cầu vũ, tự khắc là mưa. Tục truyền một khi, quan Tàu làm hại nhân-dân, lại tạc một pho-tượng bằng gỗ trầm để thay vào pho-tượng thờ ở trong chùa *Trúc sơn*. Khi đem đến ải-quan, ngài làm một trận «do-vũ» (mưa ra dầu) chết hại tướng sĩ. Nó bình thấy tai hại như vậy, mới phải đem giả pho-tượng ấy, nên chỉ ở trong chùa có hai pho-tượng đức thánh *Bối*.

Đại-khái chuyện mà ký-giả được nghe như thế. Thấy chuyện kỳ kỳ quặc quặc, có có, không không, ghi chép để khách du ngoạn biết sự tích.

Khi chúng tôi ở *Quảng-nghiêm-tự* trở về, đồng hồ đã điểm 11 giờ 55 phút. Hồi 12 giờ 20 đến tỉnh lỵ Hà-đông, tiện đường vào chơi trại *Trương-mạnh* nghỉ ngơi cơm nước đến 3 giờ lại lên xe ra Hà-thành.

(Ngày 15 tháng ta năm Khải định thứ 8)

TRƯƠNG THANH TRAI

(1) Người ta nói rằng chùa *Bối khê* là chùa của người Tàu làm đã của, ở trong chùa có 2 cái lọ men rạn, cao ngót một thước tây, nếu ra hình lọ độc bình, nếu ra bình chóe. Đã có người định lấy mà không lấy được. Chùa này người ta cũng gọi là chùa «*Hai chuông*», vì họ Nguyễn trong làng cúng tiến một quả chuông, muốn bảy quả chuông có đi nhưng mà sư không nghe, nên ở trên gác chuông treo hai quả chuông.

VIỆC HANOI

Số báo hôm nay có tờ phụ chương

Giá bạc. — Kể từ ngày 16 Avril 1923 giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 05

Văn-phòng quan Toàn-quyền Merlin. — Quan Toàn-quyền thực-thụ vừa mới cử quan cai-trị Le Fol làm quản-lý văn-phòng và quan cai trị hạng nhất Saint Felix ngạch thuộc-địa làm chánh văn-phòng ngài.

Đường Hanoi — Nacham thêm một ga nữa. Nay đặt tại Đong-mo ở kilomètre 113 + 41 đường Hanoi đi Nacham một nhà ga nhận đỗ các hạng hỏa chạy nhanh hay chạy chậm, kể từ ngày 1er Mai 1923 trở đi.

ở những hạt sau này:

HANOI

Khu thứ nhất: Số người có tên đi bàu: 859
Số người đến bàu có: 114

Ứng cử có một mình ông Thuận-Khoát hàn lâm viện đãi-chiếu, buôn bán ở hàng Đào.

M. Thuận-Khoát được	102 phiếu
Bỏ trắng	8 —
Phiếu không hợp lệ	4 —

Vậy M. Thuận-Khoát được trúng cử.

Khu thứ nhì: Số người có tên đi bàu: 846
Số người đến bàu có: 278

Ứng cử có một mình ông Đỗ Thận, Hàn-lâm viện thị giảng, tri-huyện hàm, chủ nhiệm báo *Khai-hóa*

M. Đỗ-Thận được	244 phiếu
Bỏ trắng	24 —
Bỏ cho những người khác	6 —
Phiếu không hợp lệ	4 —

Vậy M. Đỗ-Thận được trúng cử.

Khu thứ ba: Số người có tên đi bàu: 222 phiếu
Số người đến bàu có 115

Ứng cử có một mình ông Trần-viết-Soạn Hàn-lâm-viện trước-tước, thầu khoán ở Hanoi.

M. Trần-viết Soạn được	111 phiếu
Bỏ trắng	3 —

Vậy M. Viết Soạn được trúng cử.

Khu thứ tư: Số người có tên đi bàu: 125
Số người đến bàu có 57

Ứng cử có một mình ông Đặng-Thu, Hàn lâm-viện đãi-thiếu buôn bán ở nhà Hỏa.

M. Đặng-Thu được	45 phiếu
Bỏ trắng	3 —
Bàu tên những người khác	9 —

Vậy M. Đặng Thu được trúng cử.

Ban thương-mại

Số người có tên đi bàu: 1539
Số người đến bàu có: 692
Số đại-biểu phải bàu có 2 ông

Ứng cử những ba ông là MM. Bùi-huy-Tín, Hồ gỗ tự-khanh chủ thầu khoán ở Hanoi chủ-nhiệm báo *Thực-Nghiệp*, Mạc-đình-Tư Hàn-lâm viện đãi chiếu, chủ nhà in ở hàng Bông; Lưu-bá Vỹ, buôn bán ở phố Lò Sũ.

MM. Mạc-đình-Tư được	5?8 phiếu
Bùi-huy-Tín	447 —
Lưu-bá Vỹ	107 —

Vậy MM. Mạc đình-Tư và Bùi-huy Tín được trúng cử.

BẮC-NINH

Khu thứ nhì (Yên phong, Võ-giàng, Quế-dương).

Ứng cử có: MM. Ng-v Tấn, Ng-v Thảo, Ngô v-Khôi, Thạch-quang-Tiến, Chương.

Khi mở phiếu được như sau này:

MM. Ng-văn-Tấn	284 phiếu
Ng-văn-Thảo	101 —
N.ô v-Khôi	86 —
Thạch quang-Tiến	29 —
Ng-v Chương	1 —
Bỏ trắng	1 —

Vậy M. Ng-v-Tấn được trúng cử.

SƠN-TÂY

Khu thứ nhất: (Quảng-oai, Bất-bạt và một phần Tùng-thiện)

M. Cho-quang-Quán được trúng cử.

Khu thứ nhì: Phúc-thọ (một phần Tùng-thiện và một phần Thạch-thất)

M. Đỗ-khắc-Miễn được trúng cử.

Khu thứ ba: (Quốc-oai và một phần Thạch-thất).

M. Vương xuân-Yến được trúng cử

tin rằng hai chiếc tuần dương hạm Pháp là *Michelet* và *Victor Hugo* nay mai sẽ đậu tại vịnh Hạ long mà tiếc rằng không vào đến bến Haiphong được là vì nước nông lắm.

Nay quan Thống sứ Bắc kỳ lại vừa tiếp được của quan Đốc-lý Haiphong bức điện tín sau này, xem đó thì có lẽ hai chiếc tuần dương hạm ấy có thể vào bến được:

«Hội-đồng thành-phố Haiphong xin quan Lớn làm ơn trình với quan Toàn quyền rằng cửa Nam-triệu và cửa Cấm nay các tàu đã ra vào được rồi, lúc nước thủy-triều lên trung độ thì tàu ngập vào nước sâu 9 m70 và lúc nước xuống hẳn thì sâu 9 m10 cũng đi lại được.

Vậy xin quan lớn thương thuyết với quan Toàn-quyền để hỏi lại quan Thủy-quân đô-đốc cứ như cái tình-hình ấy thì tuần dương hạm có thể vào tận bến Haiphong được không.»

CÓ ĐẤT BÁN

1 miếng đất để làm nhà, ở phố Yên-ninh, Hanoi, 247 m2.

2 miếng đất để làm nhà, ở nơi đỗ xe-điện tỉnh Hadong, 600 m2.

Ai muốn mua xin mời lại số 38, phố Bắc-ninh, Hanoi mà hỏi. 3562

Ngạch các quan cai-trị. — Như lời bản-báo đã nói trước, nay đã có nghị định bổ quan cai-trị Eckert, nguyên công sứ Lạng-sơn, sung đại-lý Bắc-kỳ tại cuộc đấu-xảo Marseille làm thủ hiến tỉnh Bắc-liêu ở Nam-kỳ.

Quan cai-trị About ở Quảng-yên thuyên đi công-sứ Phúc-yên thì đến ngày thứ năm này sẽ đáo nhậm.

Quan cai-trị Chapoulard đại lý Hà-nam nay đã đổi lên Hanoi, ngài sẽ bổ lo giúp tại phủ Toàn-quyền.

Măng-đa của Đông-Pháp với nước Bỉ gởi lẫn cho nhau. — Kể từ ngày 15 Avril này Bỉ-lị-thì (Belgique) với Đông dương có thể gởi giấy măng-đa bưu chính (mandat-poste) lẫn cho nhau. Số tiền được gởi bao đến 1.000 francs là cùng. Từ 10 francs trở xuống cứ mỗi 50 francs hoặc chưa đầy 50 francs thì tiền thuế là 50 centimes, còn cái số từ 100 francs trở lên thì mỗi 100 francs hoặc chưa đầy 00 francs thì tiền thuế là 50 centimes.

Tòa-án Trừng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này:

Lấy của bắt được. — Tên Vũ văn Chân là cu-ly xe phải phạt 2 tháng tù về tội bắt được 0p 50 của một người Tây đánh rơi không trả.

Ăn cắp Kim khánh. — Tên Nguyễn văn-Thi 17 tuổi bán kẹo rong, trước đã phải phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp, nay lại phải 3 tháng và 1 ngày tù về tội ăn cắp một cái kim-khánh của một người đi đường, mà Nguyễn thị-Mã là người nhận để tên ấy, phải chịu tiền lệ phí về việc ấy.

Ăn cắp của chị dâu. — Tên Ng thị-Năm làm nghề thuyền-chài bị người chị dâu tên là Thị-Hai kiện rằng đi bỏ về nhà anh ruột. Hỏi thì tên Thị-Năm kêu oan và khai rằng bị chồng đánh có bỏ về nhà với anh nên chị dâu ghét mà vu cho ăn cắp. Tòa hoãn đến kỳ sau để gọi thêm chứng xét.

Người làm công bất lương. — Tên Ng-văn-Nhuận là thợ giầy phải phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp của chủ là người Khách một bộ cốc, mũ cùng quần áo rồi bỏ việc trốn đi.

Lừa đảo. — Tên Ng-ngọc-Thinh là thợ thêu bị một người tỉnh Tây kiện rằng nhận tiền đặt làm đồ thêu rồi không làm mà cũng không trả lại tiền đặt. Có trát đòi nhưng không thấy đến hầu kiện. Tòa làm án vắng mặt phạt tên ấy 1 tháng tù và 25 quan.

Giả mạo. — Tên Ng-văn-Vân làm nghề nấu bếp làm giả mạo cái bông ký tên chủ cũ, thuê tên một đứa bé tên là Ng-văn-Chuyên đem vào hiệu Khách An-Yêng lấy 10 hộp bơ. Tòa hỏi hai tên phạm rồi hoãn đến kỳ sau để nghị án.

Lừa đảo. — Tên Trần ngọc-Thụy làm thầu khoán vật nhận của một người Tây làm thầu khoán ở tỉnh Thanh-hóa 100 đồng để đi mộ phu; bắt bạn không có phu đem vào lại không trả lại tiền. Tòa phạt 2 tháng tù và 25 quan.

Còn nhiều việc nữa phiên tòa buổi chiều đang xét.

Lời cám ơn. — Chúng tôi có lời cảm tạ các ông các bà đã tỏ tình luyến ái gửi giấy chia buồn, cho đồ phúng viếng và đi đưa đám anh, em, chồng và cha chúng tôi là:

M. Lê sĩ-Đàm

Tho-ký sở Hỏa xa Vân nam

tạ thế ngày 29 an-nam tức là ngày 14 Avril 1923 vừa rồi.

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì sơ xuất xin các ngài bỏ quá đi cho.

Vợ:	Mme Lê-thị-Khoan,
Con gái:	Melle Lê-thị-Nhật,
Anh:	Lê sĩ-Mão,
	Lê-sĩ-Bật,
	Lê-sĩ Úc,
Em:	Lê-sĩ-Tuân.

M. Đan Phong bị bắt. — M. Võ-khắc-Minh tức Đan-Phong ở hàng Bồ số 66 có trát quan Dự thẩm Haiphong bắt thì nay đã bị giải vào Tòa-án.

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Lê văn-Tiệp, thừa phái hạng năm ở Yên-bay vừa mới có tin đổi đi Lai-châu thì nay được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng lĩnh nửa lương, hết hạn nghỉ lại phải đi Lai-châu.

Ngạch trợ giáo. — M. Nguyễn-bá-Cung, có bằng Sơ học, trợ giáo phụ biện tại trường Đinh-ca ở huyện Võ-nhai (Thái-nguyên) nay được bổ trợ giáo tập sự.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

AI MUỐN NGHỈ MÁT SẦM-SƠN

Nhà ở Sầm-sơn (Thanh-hóa) có ba buồng, có giường phản thường dùng, để nghỉ mát, cho thuê cả mùa nực. Hỏi tại nhà bà Đỗ-đình-Lương, 45 Vieille des Tasses, Hanoi, hay ông Đỗ-đình-Lương, Hà-giang. 3571

NỮ-TRINH-THÁM

Thuần-Phong dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tinh mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này để biết cái tài thám án trích tình, bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vẫn chưa tinh-anh trời đất; đừng nghĩ lòng lan tính huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

...Tôi nghe nói gật đầu; hai chị em liền chào nhà Sư rồi ra cửa. Lúc đi đường, tôi liền hỏi Sử-sam rằng:

Em còn nhớ cái án «Tượng vua Nã phá luân» không?

Sử-sam rằng:

Có, em còn nhớ.

Tôi nói:

Hay là việc này cũng như thế?

Sử-Sám nói:

Thế thì sao lại bỏ vào nhà họ Quách?

Tôi nói:

Hay là chúng nghe nhà họ Quách mấy hôm nay có xảy ra chuyện quái dị, nên bỏ vào đây để che mắt người ngoài chăng?

Sử-sam mỉm cười mà rằng:

Không phải!

Chúng tôi về nhà Du vân, thấy ai nấy đều có ý hớn hở. Tôi hơi lấy làm ngờ.

Nàng Giáng anh vẫy tôi vào nhà trong, sẽ bảo tôi rằng:

Đứa Thủ-phạm đã tra được rồi.

Tôi giật mình hỏi:

Ai?

Nàng Tiệp-châu đáp rằng:

Chính là Tào-tam đó.

Sử-sam hỏi:

Người ấy bây giờ đâu?

Tiệp-châu đáp rằng:

Còn chưa bắt được.

— Thế thì sao biết là thủ-phạm.

Nàng Giáng-anh nói:

Các chị ra chùa rồi tôi mới bàn riêng với nàng Tiệp-châu rằng:

Cái án này duy Tào-tam là khả nghi thì chi bằng ta hãy sang đó nhà người ấy. Tiệp châu cho là phải. Liền cùng tôi đi sang nhà Tào-tam, phía ngoài cửa đóng then cài, chúng tôi vượt qua tường mới vào được. Vào đến nhà thì quả nhiên chỉ có mấy cái giường xiên phản mọt, mấy chùm áo rách quần manh, như lời cụ Du-vân đã nói. Chúng tôi cố sức xem xét, thấy ở cạnh cửa có cái bàn, ngăn bàn thì khóa chặt. May trong túi tôi sẵn có chìa khóa bách linh (1) liền cho vào mở thì thấy trong ngăn bàn có mấy quyển vở lộn cùng mấy quyển sách in, giấy đã nhầm đứt hết bìa cùng mấy tờ nhật trình cũ. Ngoài ra lại còn xếp những bút cùn mực vụn, trông rất lố mồ lôi thôi. Tôi nhân thấy trong một quyển sách gấp, lần giấy hơi cộm lên, liền mở ra xem, thì thấy một phong thư, trên có mấy dòng chữ: đề là:

«Du-vân Nhân-bá đại-nhân huệ-giám» dưới viết bốn chữ:

«Kiều-sinh Phong-hượng» vân vân.

Tôi giật mình liền bỏ vào túi đem về hỏi Hà quan. Hà quan trông thấy ngẩn người ra mà rằng:

Đây chính là một phong thư cùng để với phong thư của Nhất-tài đó. Các chị tìm thấy ở đâu?

Tôi liền kể chuyện cho nghe. Xem đó thì đủ biết rằng cả các cái kia đều là bởi Tào-tam lấy trộm, nay người ấy đã trốn, chúng ta làm thế nào mà bắt được bây giờ? Hay là chúng ta thử sang đó bên Từ-dã-Trấn xem sao. Điều đó có nên chăng? Thưa chị

Sử-sam nói:

Dò Từ-dã-Trấn cũng phải vì cái án này tất có can liên đến người trong họ Quách. Nếu không phải người trong họ Quách thì lấy bức thư của Nhất-tài đó làm gì? Thế nhưng bảo rằng thủ-phạm là Tào-tam, thì tôi đây không chịu.

Nàng Vi-viên nói:

Trước thì chúng tôi cũng còn nghi ngại thực, song nay tang chứng đã rõ, còn ngờ nỗi gì?

Sử-sam nói:

Tuy nhiên, cái án này tất nhiên không phải như thế!

Đương lúc biện-luận. Tôi cũng cao hứng, ra hiệu cho Vi-viên ra ngoài mà bảo rằng:

Tôi đã hỏi nhà sư được người thợ tạc bức tượng mất hôm qua đó, tên là Mễ-phúc-Tuyền, nhà ở ngoài cửa Đông, chi bằng chúng ta thử đi thăm xem sao đã.

Nàng Vi viên sực nghĩ ra, rồi nói:

Người ấy tôi có biết, không phải một tương thiện đâu

Nói xong, hai chúng tôi không nói cho ai biết, đi thẳng ngay ra ngoài cửa Đông. Nàng Vi-viên vào nhà một người bạn thân, đổi ăn mặc giả làm một con Thị-tỳ, và bảo tôi cũng ăn mặc theo như thế. Thay quần áo xong, lại đi chừng nửa dặm đường nữa, đến cửa một chiếc nhà tranh. Gõ cửa hỏi rằng:

Phúc-tuyền có nhà không?

Trong có một mụ già đáp rằng:

Không! nhà có khách vừa mới chạy đi mua rượu!

Vi-viên nghe nói có khách, trong lòng tưởng-tự liền hỏi:

Khách ở đâu đến?

Mụ già cũng hỏi lại:

Thế chị ở đâu đến?

Vi-viên đáp:

Tôi ở nhà ông Hứa-tử cần sai đến, gọi bác Khúc-tuyền đến cho chủ-nhân hỏi có chút việc cần.

Mụ-già nghe nói, liền ôn-tồn mà đáp rằng:

Vậy chị về thưa với chủ nhân rằng: Chỉ một loáng Phúc-tuyền về, tôi sẽ bảo lại. Tôi lại hỏi:

Vậy trong nhà hiện nay có ai thế?

Mụ-già nói:

Có bác Tào-tam ở trong thành sang chơi!

Tôi nghe nói giật mình vội hỏi rằng:

Người ấy có đem con đi theo à!

Mụ-già đáp:

Có.

Tôi nghe nói ngơ ngác, kéo nàng Vi-viên đến một gốc cây gần đó sẽ hỏi rằng:

Làm thế nào mà bắt được chúng bây giờ?

À! mà sao chị lại nói dối rằng người nhà Hứa-tử-cần?

Vi-viên nói:

Phúc tuyền vẫn phục-dịch ở nhà Tử-cần. Tử-cần thương rằng tuổi già nhà kiết, nên vẫn bà-chi cho, vì vậy nên tôi mới nói thế, mụ-già ấy là vợ Phúc-tuyền đấy! cho nên nghe tôi nói là người nhà Lý-tử-cần, liền ôn-tồn ngay. «Vị ông thần nên nể cây đa», là nghĩa thế đấy.

Tôi nói:

Bây giờ giá có được một người nữa giúp sức, thì ta mới có thể bắt được chúng. Nàng Vi-viên nói:

Không! nếu chúng quả là quân gian, thì bắt không khó chỉ sợ chúng chưa chắc đã là quân gian thì mới thật là khó mà thôi. «Tróc nhân đị phong nhân na nơ đó chị ạ!

Tôi nghe nói gật đầu, ngần ngại chưa nghĩ thế nào cho ra diệu-kế.

Một lúc, nàng Vi-viên sẽ bảo tôi rằng: Tôi ở đây, giữ cho chúng khỏi trốn, còn chị thì kíp về nhà họ Quách gọi người đến bắt thế có được không?

(Còn nữa)

(1) Thìa khóa mở khóa nào cũng được.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC KIỂU PHÁP

Nạn ô tô. — Chiều thứ bảy vừa rồi, hồi 5 giờ có một cái xe ô-tô số 8 662 do người *Chauffeur* N-v-Hợp cầm máy trong có mọ. ông giáo ấy ngồi, đi tới cửa Nam chỗ rẽ lên đường Pugininier thì cái bánh xe bên

VIỆC KINH-ĐÔ

Việt-Nam Thanh Niên hội — Quan ba Paul Monet là chánh-đốc hội Việt-Nam Thanh-Niên đã đến Huế

thì cần phải sinh hoạt. Phí tổn lập nên hội-quán tính ra hết 12 000 bạc tiền tiêu thường hằng tháng trong hội hết hơn ba trăm bạc mà những tiền nguyệt-cấp của hội-viên đóng mỗi người có 0 p.20 một tháng, tính không

山 KHƯƠNG-SƠN 姜

Chủ nhân: PHẠM-ĐÌNH-ĐIỀM

Hanoi, n° 29 Rue de la Soie, Tonkin

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh

BẢO THỨC KIỂU PHÁP

Mấy kỳ mà thượng hạng

Mã vỏ kim có chỗ ca-quang

BẢO-HÀNH 5 NĂM

Giá . . . . 5 $ 00

BÁN TẠI HIỆU :

A. PERROUD (Nhà xanh)

39, Phố Paul Bert. — HANOI

2009

Nhà máy Kẽm ở Quảng-yên cần những thợ ta thực giỏi : thợ rèn, thợ đúc nồi súp-de, thợ làm kẽm, thợ nguội và 2 người cai thợ nè biết nói tiếng Tây. Hỏi ở đây. 3567

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức đầu, sốt ho, đau cổ họng, đau ngực : nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỡn! Nếu phải bệnh ấy nên đến Bản-hiệu hoặc gửi thơ mua 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE, tiền bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được rất nhiều người khỏi chết vì bệnh.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Chữa bệnh đau ngực, rao phổi, ho khan, bổ-ti-vị, vân vân; người ta thường mắc phải trong mùa này.

Thứ dầu nguyên, 1 $ 75 một litre, 0 $ 90 nửa litre.

viên, 0 $ 90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS, số 54, phố Tràng tiền, Hanoi.

ngồi, đi tới cửa Nam chỗ rẽ lên đường Puginier thì cái bánh xe bên tay phải đè lên mình đứa con trai 13 tuổi là Ng-v-Hợi.

Người chủ xe ấy đem ngay người bị thương lên xe đưa vào nhà thương, được một lúc thì chết.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

BÁN VỐN

Có một ít vải mua cho Hôtel mà không dùng đến :

« Toile métis pour drap de lit sur 220

— id — 110

« Pur fil. 110

« Torchon au mètre.

« Nappage coton blanc vân vân... »

Nay muốn bán vốn, ai muốn mua hỏi tại bản quán.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Nghênh tiếp quan Nguyên-súy Pernot. Hồi 8 giờ ruỡi sáng hôm thứ bảy qua Nguyên-súy Pernot đã từ Hanoi đi ô-tô tới Bắc-ninh. Trước cổng thành và trong thành-phố có cắm cờ và bày hương-án bái vọng. Các quan Tây Nam đứng ở cổng thành nghênh tiếp đông lắm. Khi ngài đến cửa thành, phường nhạc có thổi kèn chào. Đến 9 giờ ruỡi các quan lại vào dinh để chào ngài.

PHÚ-THỌ

Bầu cử nghị-viên. — Việc bầu cử nghị viên về bên thứ-dân tỉnh khóa này cạnh tranh kịch liệt lắm.

Thuộc về khu thứ nhất là hai phủ Lâm-thao, Đoan-hùng và bốn huyện Thanh-ba, Hạ-hòa, Phù-ninh, Hạc-trì thì có bốn người ứng cử là MM. Ng Trí, cửu phẩm văn giai, Đỗ văn-Điều thầu-khoán, Lê-v-Mỹ, nguyên hội viên và Lê-v-Thụ bát phẩm đội-trưởng.

Vì hạt này to lắm, cho nên phải bầu làm ba nơi là Phú-thọ, Đoan hùng và Việt-trì.

Số phiếu của mỗi người được như sau này :

MM. Nguyễn-Trí 273 phiếu.

Đỗ-văn-Điều 191

Lê-văn-Mỹ 150 —

Cứ xem cái số phiếu của mỗi người được trên ấy thì M. Nguyễn-Trí được nhiều nhất, song chưa được quá nửa cái số người đi bầu thì chủ nhật sau lại phải bầu lại.

M. Cửu Trí là một nhà nho kiết, đối đãi với những người phần nhiều là tay giàu có bọn mình mà được bấy nhiêu phiếu, thì đủ rõ rằng các nhà, dự bầu ta không vì nơi đồng chút nào.

Vậy chúng ta hãy đợi xem đến kỳ bầu lại này cái kết quả nó thế nào.

Một người đi bầu lại cáo

Lời cảm tạ trong vụ bầu cử. — Trong kỳ bầu cử nghị-viên thứ-dân ở sáu hạt Lâm-thao, Đoan-hùng, Thanh-ba, Hạ-hòa, Phù-ninh và Hạc-trì ta ngày chủ-nhật vừa rồi chúng tôi thật chỉ có hai bàn tay trắng ra ứng cử mà được các ngài có quyền dự-bầu sẵn lòng tin yêu bầu cho được đến 271 phiếu, tuy chưa được đủ cái số để trúng cử, song cái phần thắng còn con ấy thật đã tỏ ra rằng các ngài có bụng quá yêu đến chúng tôi lắm, chúng tôi rất lấy làm cảm tạ muôn vàn. Vậy tôi có lời kính cáo để các ngài biết cho rằng tôi lại tình nguyện xin ứng cử lần tái bảo là ngày chủ-nhật 22 Avril tức là ngày mồng 7 tháng ba ta, các ngài đã quá yêu bỏ phiếu cho tôi lần trước, xin đến lần này các ngài lại qua bỏ đến bỏ phiếu cho tôi được trúng cử thì tôi được đội ơn các ngài vạn bội.

Nay kính

Ng-Trí, cửu-phẩm văn-giai, làng Xuân-lũng, phủ Lâm-thao

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc các vị độc giả ngài duyệt-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài quý ông nào mua thì gửi tiền cho kẻ không có tiền sẽ thôi không gửi báo nữa. — Mua báo thì tính từ hôm mồng một tháng tây trở đi cho tới...

Việt-Nam Thanh-Niên hội — Quan ba Paul Monet là chánh-đốc hội Việt-Nam Thanh-Niên đã đến Huế chiều hôm 7 Avril. Mục-đích để mở mang tinh thần luân-lý cho thiếu niên Annam cho nên ông đến Huế chuyến này là cốt lấy tư tưởng ấy mà mở thêm mục đích ấy cho thêm to rộng và bá dương cái chức vụ của ông đã thi-hành đã mấy lần ở chốn Hà-thành: ông lại có ý để khảo-sát cái phong-tục nhân-tình cùng các khoa học, như là nghề bơi, nghề nấu của ta; vậy từ hôm ông đến Huế vào yết kiến quan Khâm-sứ, thì ngài đã phái ông Tham-tá phủ Khâm-sứ là M Võ Chuẩn là một người có đủ tư cách để sung làm kẻ bạn dẫn ông Monet, lại giúp ông ấy trong các cuộc diễn-thuyết và giới thiệu khi đến thăm các đại-thần Nam-triều. Ngày 8 Avril, ông đi thăm các cụ lớn viện Cơ-mật và đi khảo sát các khoa-học đã kể trên tại các nơi nhà quê. Ngày 9 và 10 ông đi lăm-thắng các thắng-cảnh và cung-điện các Tôn lăng, dự tiệc tại phủ Khâm sứ và trong Đại-nội. Ngày 11 ông diễn-thuyết tại nhà Di-luân trường Quốc-tử-giám, có quan Khâm-sứ làm chủ tọa. Cuộc diễn thuyết ấy có mời đủ tất cả quan lại Nam Chánh-phủ đến dự thính rất đông, khởi diễn từ khi bốn giờ chiều cho đến sáu giờ mới giải-tán.

Cuộc diễn-thuyết về hội Việt Nam Thanh-niên. Bản-quán tiếp được bài sau này :

Chiều hôm 11 Avril mới rồi quan ba Paul Monet là Chánh-đốc hội Việt-Nam Thanh-niên ở Hanoi đã diễn-thuyết để bá cáo mục đích hội ấy ở Huế, tại trường Quốc-tử-giám, trong phòng Di-luân. Cái lâu đài đó là của quốc-triều ta xưa lập ra, theo văn vẻ đặc biệt Annam hôm ấy có treo cờ, trang hoàng lịch-sự để làm diễn-đài, trông rất trọng thể. Người dự thính hôm ấy đông lắm.

Hội đồng diễn thuyết có quan Khâm sứ M. Pasquier làm chủ-tọa, quan Khâm-sứ ngài là một nhà cai trị rất giỏi, hết sức chăm chỉ mở mang giúp đỡ người bản xứ. M. Outrey làm nghị viên qua Trung-kỳ có việc công phải, việc quan rất bận, thế mà ngài cũng chiếu-cố lại dự thính, như vậy thật là vẻ vang cho cuộc diễn-thuyết của hội lắm.

Hết cả các quan thượng-thư Nam-triều đều đến dự tọa, các ngài đều tỏ lòng hoan-nghênh, công nhận cái chủ nghĩa hay của hội Việt Nam Thanh-niên.

Trước hết diễn-giả nói mấy nhời kính cẩn để bá tạ đức Hoàng-đế Đại-Nam đã có lòng nhân từ quảng đại, chiếu cố đến hội Việt-Nam Thanh-niên mà hạ từ hoan-nghênh việc hội lại nơi kinh-thành đế-đô, diễn giả rất cảm động, nhất là được thấy đức Hoàng-Thượng ngài đã có lòng soi xét công-nhận cho cái chủ-nghĩa hay của hội và ngài lại có lòng hoài bão, khen ngợi để khuyến cho hội được vui lòng phấn chí, cố sức mà làm việc cho tới nơi. Rồi diễn-giả nói cám ơn quan Khâm-sứ Pasquier, quan nghị-viên Outrey, các quan Thủ-tướng, Thượng-thư cùng tất cả các quan lại Annam ta. Khi nói đến hai tiếng « Thiếu-niên Annam » thì diễn-giả đã nhận thấy rằng hết cả mọi người đều động lòng lưu tâm dìu dắt nâng-đỡ cho thiếu niên trong đường học hành tiến hóa.

Rồi diễn-giả trình bày cái mục-đích của hội chuyên về đường mở mang tinh-thần luân lý cho thiếu-niên Annam, chỉ cốt giảng dạy đạo đức trung dung, chứ không can dự đến việc tôn-giáo, để khiến cho thiếu-niên bảo-tồn lấy cương-thường luân lý Annam trong buổi cải lương tiến hóa. Như vậy có những cách sau này để bổ cứu cho thiếu-niên về tinh-thần : diễn-thuyết đi chơi đồng quần, hội họp nói chuyện về đạo đức nghĩa-lý, tất cả những việc đó thì lại có nhiều cách hay vật chất để đưa đẩy, như là ở hội quán có nhà hội-đồng để đọc sách, sẵn có nhiều nhật trình tạp chí có thư viện sách vở, máy chớp ảnh, các đồ chơi tao nhã, các phòng ở nhà ăn để cho các hội-viên dùng v. v...

Sau diễn-giả bày tỏ cái hình-thế tài-chính của hội : Hội mà đã thiết lập được là nhờ có một số tiền to của quan Đốc-tơ Mott là một nhà hữu-tâm ư thế, đã sáng-lập ra nhiều hội cho những quân-lính ở Pháp từ sau khi chiến-tranh, hiện những hội ấy đã làm được nhiều điều bổ ích, giúp đỡ được bao nhiêu chiến-sĩ giữ gìn được tư-cách luân-lý. Nhưng nay món tiền báo-cấp của quan Đốc-tơ Mott đem mở hội Việt-nam Thanh-niên... chi tiêu đã gần cạn hết rồi, mà hội nguyệt-cấp của hội-viên đóng mỗi người có 0 p.20 một tháng, tính không được mấy nỗi. Còn những tiền quyên mà quan ba Monet đi cổ-động khắp cả Bắc-kỳ thì thu được 5 000 đồng, nhưng lại phải giả nợ nhà thầu-khoán mất 2 000 chỉ còn có 3 000 ở trong quỹ, tính đủ chi tiêu được độ 9 tháng mà hội ta còn sắp làm một tập tạp-chí hàng tháng, mở một sở chọn nghề cho học sinh và đặt những lớp học trung-đẳng v. v.. Vậy cho nên nhà sáng lập hội phải nhân dịp này mà khuyến-thỉnh với người Nam quốc ta đem lâm quyên trợ giúp đỡ để tỏ ra lòng hiếu mộ những việc công-ích quốc-dân, phù-trì xã-hội.

Các cụ Thượng-thư : Tôn thất-Hân, Ng hữu-Bài, Thân trọng-Huề, Phạm văn-Thụ đã có bụng hảo tâm quyên-trợ cho hội một số tiền to làm tán-trợ hội-viên. Hội rất lấy làm cảm tạ các ngài. Nay chúng tôi mong rằng có nhiều người vui lòng vào hội và nhiều nhà gia tâm quyên-trợ cho hội để diễn giả được vui lòng phấn-chí gia công theo đuổi sự nghiệp giúp đỡ thiếu-niên Annam cho tới ngày kết quả thành công.

V. N. T. N Hội lại cáo

TRUYỆN TIÊN

Nhà in **KIM ĐỨC-GIANG**, *số 83, phố hàng Bồ, Hanoi, có in bán truyện « Đức-Thánh-Mẫu Phủ Giầy ».*

Quyển thuần chữ quốc-ngữ, giá bán 0 $ 08.

Quyển vừa quốc-ngữ vừa chữ nôm, giá 0 $ 10, đều có trú-thích rõ ràng. Bán buôn có trừ hoa hồng.

Nguyên truyện này là chính Ngài giáng bút : ba lần sinh hóa, hai độ nhân-duyên. Ngài vốn là tiên giáng trần, một niềm nhân hiếu, giữ tiết kiên trinh. Khi Ngài hiển thánh, thì hiển-hách uy-linh, phù dân giúp nước. Thật là một truyện kỳ hay nhất, lại là một gương phong-hóa của nước nhà.

Truyện này cũng có bán tại các hiệu sách. 3568

祥和裕

YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries chinoises et Annamites

VENTE EN GROS

48, ..., 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

[illegible]

Nay kính bạch

YU-WO-TSEONG

PHÒNG KHÁM-BỆNH

của quan

Y khoa Bác sĩ MAURICE LOUBET

Thường thương ... Nguyên ... viện Tunis ... Casablanca Fort ... Ngoại khoa, ho-sinh, chữa mắt và các trứ bệnh về bệnh giang mai

... KHÁM BỆNH ... XIN GIẤY LÀM CHỨNG ... Phòng khám bệnh ở ĐƯỜNG GIA LONG, 37 ... nói số 236

2015

興同梁

Kính trình để các quí khách biết cho rằng nhiều chúng tôi vốn chuyên cần về nghề ... vân vân. Lại có các ... hàng tốt ... có hàng tư ... các quí khách tiện dùng, nhiều đồ ... tốt. ... mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang ... mới có sang các thứ mặt kim-cương, châu, ngọc-thạch, ngọc lựu, kim sa, bồ-phách ... và mặt ngà các vân vân, đủ cả các thứ và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới ở ... rất là ngoạn mục.

Xin mời các quý khách qua bộ lại xem để mua hay không cũng được nhiều hạ như công có người để thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING

Bijoutier

41, Rue de la Soie, 41, (Tonkin) HANOI

2024

Hanoi, n° 29 Rue de la Soie, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tử-tế. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).

2091

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Một vị độc-giả có viết thư hỏi chúng tôi về cái giá trị và cách dùng thuốc Dragées Rabuteau thế nào, vì ngài đã nhờ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) ấy mà khỏi được bệnh hao-tổn tinh thần, mòn mỏi sức khỏe, mà đã chuyển thành ra bệnh đau dạ dầy và đau gân cốt.

Vậy xin kể ra sau này : Thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) này bào chế có chất sắt là một chất rất bổ về đường khí huyết, lại có khí đạm-lam (Iode) để lọc cho huyết được trong sạch mà làm cho tiêu tán những bọn bẩn ra ngoài hết. Người ta thường thấy phần nhiều người bị bệnh hư huyết, xanh-xao và yếu đuối, đau mắt, đau cuống họng, có những mụn mọc sần sần lên ở mặt. Đàn bà con gái thì nguyệt kỳ không đúng, thường hay sinh ra đau bụng.

Muốn cho khỏi hết các bệnh ấy thì nên dùng độ vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu nai) là một thứ thuốc kinh-nghiệm đã lâu, lại là một thứ thuốc có danh-tiếng hơn cả.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.

2000

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh điên.

Bệnh đau dạ dầy, đau ruột.

Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Ngày nào cũng xem bệnh từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa. Có đến thăm tận nhà.

2080

ÔNG FERRIEZ Ở THANH-HÓA

Muốn dùng những surveillants để trông nom về việc giồng cao-xu tại Cambodge và tại Saigon, ai muốn xin thì gửi giấy cho biết là bao nhiêu tuổi và đã làm ở đồn-điền nào chưa, hoặc muốn hỏi điều gì thì đến tại nhà ông ấy ở Thanh-hóa mà hỏi. 3565

XIN XEM CHO KỸ

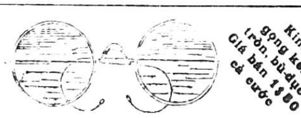
Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« **Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.** »

Nay kính,

ED MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Mua một cái kính này, xin biếu một « LỌ NƯỚC HOA ».

BÁN TẠI HIỆU :

LY-SENG-BAO

42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

2052

Các ông chủ nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia Long, Hanoi.

2063

Hàng mới — Giá cực rẻ !

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn da Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

NAM-THỊNH, Tailleur

SOIERIES NOUVEAUTÉS

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2015

華 PAO-VA 寶

28, Phố hàng Bồ, Hanoi

東京河內行 ... 八號

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhỡn kính đủ các thứ mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quá xuân đến hạ mà đeo những nhỡn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng hồ châm-câm, vân vân.

4° Một bọn chậu sứ, đôn sứ, lọ sứ, bát sứ, bồ sứ đồ thủy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tứ bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ số nhà 28, Hanoi.

SỞ BÌNH LƯƠNG ... THUỘC ĐỊA

Phòng Phố bình-lương thứ ba

Hanoi

Yết-thị gọi đấu giá

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu-gan-cá-thu-viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kém uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dám dùng

Do Võ Văn Hải sưu tầm và giới thiệu (Từ microfilms của Thư Viện Khoa Học Xã Hội)

thứ ba, ở Hanoi, sẽ nhận giấy đăng-giá về sự may mắc cần dùng cho kho chánh y-phục tại Hanoi.

Những người Ilah-trung nào xưa nay chưa từng hầu bao ở thì phải làm đơn xin phép dự hầu gởi đến cô Phó Binh-lương ở Thái-ha, hạn đến ngày 20 Avril là cùng.

Tiền kỳ-quỹ tạm là. . . 30 $

Số đi-lệ về việc hầu nay định để tại ở số Phó Binh-lương thư ba và kho chánh Hanoi và ở Haiphong thì tại sở Binh-lương.

Hanoi, ngày 13 Avril 1923

Quan Phó Binh lương coi sổ
Phó Binh-lương thư ba
Ký tên : LIPPMANN

(Xoong, chảo, bát, đĩa, cốc, vân vân đồ hàng sắt và các đồ nữ khác)

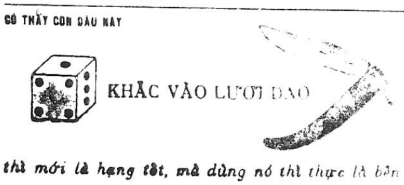
Có quạt máy hiệu MARELLI mới sắm

GIÁ THỰC PHẨM

Có nhiều rượu nho bán giá thực rẻ hơn các nơi khác.

Xin xem giấy khai giá ở các hàng.

CÔ THẤY CON DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE TAXI-AUTOS

Société Par de Transports Hanoi

7, Boulevard Rollandes 7.

Téléphone N° 273

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hiệu không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 xu (Uống từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LƯNG-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP Trữ tại: E. Cruet-Fondet PARIS Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cùng có bán tại Hanoi: Pharmacie Normale, 14 Rue Paul Bert, và các hiệu thuốc khác.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây

Tổng-cục số 110, Phố HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Chỉ nhưng người đã nếm rồi mới biết rằng ngon hơn các thứ rượu bia khác

Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông Denis Frères
Ở tỉnh Yunnan là ông Hock-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

2065

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC ỤC ÔT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Mặt chạm, lồng đồng, đánh tiếng [illegible] Vỏ bằng gỗ [illegible] không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15 $ 00

Cước tính thực tế.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố Hàng Ngang HANOI

2049

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ.

Bệnh trĩ là một bệnh rất khó chữa, nhưng nếu dùng thuốc mỡ [illegible] thì khỏi hẳn, nên mua thuốc mỡ hiệu POMMADE ROYER, dùng đã [illegible] ngày là khỏi.

Ở Paris [illegible] Ở Hanoi: hỏi tại hiệu Ed. GARNIER.

Xây vôi Đồng-giao lợi lắm

XIN LẠI

Mme THAM HAI

16, Phố Hàng-Ca (Đồng-xuân)

mà lấy mẫu vôi về tôi thử thì thấy khác các qui-khách biết rằng vôi Đồng-giao nở gấp đôi mọi thứ vôi khác.

2035

Nhà Bán-đồ và Địa-dư Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Bệnh lậu, bệnh tim la, bệnh [illegible] là những bệnh nguy hiểm, bệnh lở ván ván... cùng là bệnh đau xương và bệnh [illegible] mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-da tráng sang, Hanoi

CHANSON & THIBAULT.

58, Rue Paul Bert HANOI

Tiểu-thuyết

TỤC TÁI SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối dẫn-tự, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mọi người lại đồng-thanh mà bẩm rằng :

— *Từ* đi-nương xưa nay vốn là người hiền-đức, biết kính-miễn lão-già và khoan dung kẻ dưới, chứ không tàn-tệ như *Lã* đi-nương, cứ hay xử-giận lão-già đánh-đập chồng người cần-hạ.

Cũng là thuật chuyện nàng *Văn-cơ* luyện-ái *Hàng-khôi thần* nông nỗi nào. *Vệ-đồng-bưu* bữa gả tuổi nào, *Hàng-khôi thần* cải-trang thế nào. Sau cả vì *Hàng khôi thần* không thuận mà *Lã* đi-nương sinh ra điều nay lỗng nọ. Còn như việc vào thành xuất thì chàng phò-đương trí chẳng đều không nói.

Vệ-ngọc ngạc nói, bẩm-bẩm nỗi giận, đập bàn kêu to lên một tiếng mà rằng :

— Trời ơi ! nhà họ *Vệ* ta xưa nay vốn là một nhà trai trung gái liệt, không ngờ ngày nay lỗng sinh ra đứa con gái dâm-ô này ! Thân phụ ta công-nghĩ lắm, ở sao lại đem việc ấy đi-truyền mà lấy điều-ấu. Hay giờ chúng tôi qua hòa gần, vậy mới bày mưu lập kế mà hầm hại ta. Vả *Lã* đi-nương từ khi thác-mẫn ta-thế đi vẫn coi ta như thể con cỏ ý xu-nịnh thân-phụ ta bắt vợ chồng ta phải đi xa, để cho một tay hắn được tiện quyền chiếm. Nay hắn thấy ta về, mới đem lòng hèm-ác, bày ra cái kế hại người này. Thôi thôi, chẳng qua muốn việc tại trời, tể ta bị giả kinh được gặp mặt cô-phụ và cô-mẫu (*trỏ vợ chồng Hàng-hiệu*) ta thì ta sẽ đem sự-tình biện độ mà thuật cho hiết.

Vệ-ngọc đem vàng bạc trong nhà chia làm ba phần ; Một phần thưởng cho các gia-đình trong ngoài ; một phần thưởng cho người lão-bộc và đưa nữ-tỳ, bảo tìm đi nơi khác, kẻo sang mai có quan-quân đến bắt thì lụy khó mà thoát-thân ; còn một phần tự cầm cho các nữ-tỳ theo hầu mới về, cũng bảo trốn đi nơi khác.

Các nữ-tỳ tình-nguyện xin theo công-tử, không dám bỏ đi.

Vệ-ngọc nói :

— Các người tình-nguyện theo ta, chắc cũng vì tình, chi bằng ai nấy đều tìm chốn nương thân, đợi khi nhà ta được ấ-xã rõ bề giờ sẽ lại sum-họp.

Các nữ-tỳ lạy tạ, rồi gạt nước mắt mà ra đi. *Vệ ngọc* vào trong phòng *Lã* đi-nương thu nhặt hễ các vật-tự riêng để, gọi tên quản-gia là *Trương thành* mà dặn rằng :

— Các vật-tự này ta giao cả cho nhà ngươi để nhà-người trông nom sản nghiệp giúp ta. Khi nào ta về, bấy giờ sẽ hay. Ta cấm nhà-người không được cho *Lã* đi-nương một đồng nào cả.

Trương-thành khóc lóc mà nói rằng :

— Lão nô xin vâng mệnh.

Vệ ngọc dặn bảo xong, chạy vào trong phòng, ngồi khóc *Doãn* phu-nhân mà rằng :

— Thân-mẫu ơi ! Nếu thân-mẫu hãy còn thì khi nào *Lã* đi-nương dám bành-hung như vậy. Hiện nay cửa-nhà tan nát, chưa biết kết quả rồi ra thế nào.

Vệ ngọc lại bảo *Liễu-thị* và hai con rằng :

—Các người chớ kinh-hoảng ! kinh-hoảng cũng vô-ích ! Ta chỉ tiếc thay cái gia-thanh họ *Vệ*, không ngờ mất sớm đến nỗi nước này !

Liễu thị bỏ dài mà rằng :

— Bây giờ biết làm thế nào ! sao lão gia ta cũng quẩn-bách mà không nghĩ ra ! Nếu đem *Hàng* công-tử đi theo thì khi nào *Từ* đi-nương đến nỗi thiệt mạng.

Hai vợ chồng cứ ngẩn mặt nhìn nhau, chẳng thiết ăn-uống chi cả, chỉ ngồi mà đợi *Lã* đi-nương về. Suốt đêm hôm ấy, hai vợ chồng *Vệ-ngọc* cũng không ngủ. Mờ sáng hôm sau bỗng có tiếng người ồn-ào, *Lã* đi-nương và nàng *Văn-cơ* đã về. *Vệ-ngọc* bước ra, trông thấy phò-đương đã đem quân về bắt.

Vệ-ngọc sụp lạy. Quan phủ là *Trương-bộc-nhân* kinh ngạc mà hỏi rằng :

— Có phải *Vệ ngọc* đó không ? Nhà-người về bao giờ thế ?

Vệ-ngọc nói :

— Tôi mới các-giả về tới nhà hôm qua.

Phò-đương nghe nói, sầm nét mặt xuống mà rằng :

— Cha con nhà-người dám chứa kẻ phản-nghịch là *Hàng-khôi thần*, bây giờ lại định về đem nỗi gia-quyến đi phải không !

Nói xong, truyền quân sĩ trói *Vệ-ngọc* lại. Mẹ con *Lã* đi-nương thấy *Vệ-ngọc* đã về, trong lòng lưỡng-cuống, lại nghe tin *Từ* đi-nương đem đầu xuống sông và *Hàng-khôi-thần* đã trốn đi mất, lại càng run sợ. Hai mẹ con cứ ngẩn mặt nhìn nhau, không biết nói thế nào.

Bỗng thấy phò-đương truyền đòi *Lã* đi-nương, *Lã* đi-nương sụp lạy, phò đương phán rằng :

— Nhà-người vào thành xuất-thú mà nay ta về tới đây thì *Từ thị* chết rồi *Hàng-khôi thần* không thấy. Ta chắc là nhà-người thu *Hàng khôi-thần* từ trước, rồi mới đi xuất thú để mong thoát họa đó !

Lã đi-nương lạy rập đầu mà kêu rằng :

— Chúng tôi đã xuất-thú khi nào lại dám buông thả. Việc này thật quả là tại có *Vệ-ngọc* về, mới đem giấu đứa phản-nghịch ấy. Còn *Từ* đi-nương nguyên tư-tình với đứa phản-nghịch, cho nên buồn bực mà đâm đầu xuống sông. Nay *Vệ-ngọc* về đây, thấy *Từ* đi-nương chết, sao không báo quan khám nghiệm, mà đem ẩn-nặc việc ấn-mạng này đi, lại tự-tiện đem tiền-tài trong nhà phân-phát cho các nữ tỳ bảo tìm đường trốn.

Phò-đương nổi giận mà quát mắng rằng :

— *Vệ ngọc* ! sao nhà-người dám cản-đỡ như vậy ! thân-phụ nhà-người khi trước đánh quan khâm-sai, tiêm di-tụy đến nỗi-quan phải cáo bệnh từ chức. Nay ta mới về trong nhậm ở đây, nhà-người lại đem tự-tiện hành-hung. Vậy thì ta chẳng nỗi lôi-thôi làm chi, cứ bắt nhà-người giải Kinh để trị tội. *Lã thị* kia cũng lẽ phải theo vào Kinh địa rồi bẩy giờ các người sẽ tranh biện với nhau.

Nói xong, lại truyền quân sĩ vào khám nốt các nơi phòng-ốc. Hai con *Vệ-ngọc* đều nức-nở khóc hoài. Nàng *Văn-cơ* động lòng xót-thương, cũng phân-nàn mấy câu cũng chị dâu là *Liễu-thị*.

Lã đi-nương vào giục nàng *Văn-cơ* đi. Bấy giờ nàng *Văn-cơ* có ý lấy làm hối hận, oán-trách *Lã* đi-nương mà rằng :

— Đi-nương thật nghĩ lầm ! Bây giờ *Hàng khôi thần* trốn mất rồi, chẳng còn nên công-cán gì mà tự-nhiên thành ra tan cửa nát nhà. Anh con gỗ sao cho khỏi tội, còn chị dâu và hai cháu bé thì biết nương tựa vào ai. Đi-nương thật là người hiểm-ác lẹ thường, sau này còn mặt-mũi nào trông thấy thân-phụ con nữa !

(Còn nữa)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1620 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ BA 17 AVRIL 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

HANOI

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 984

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 9 = 025 de large.